

op 4 en 13 maart [fol. 1991] de bark Arend rechtstreeks en de Vlissingen via Semarang om daar de pas benoemde gouverneur Hermanus Munnik op te halen. De lading bedroeg f 134.930 aan contanten, koopwaren en huishoudelijke benodigdheden. Men was eerder van plan om de Hoop al in januari 1767 te zenden, maar gebrek aan militairen heeft dat verhinderd. Op 30 januari arriveerde evenwel de Aschat uit Amsterdam. Nadat ruim 100 zeevarenden vrijwillig tot soldaat waren gemaakt, kon men 100 militairen naar Makassar zenden en vervolgens 100 militairen en 30 zeevarenden naar Ternate. Dit is evenwel verijdeld door een plotseling opgemerkt lek in de Aschat dat dit schip ongeschikt voor die reis maakte. Daar er geen schip beschikbaar was, moest men voorlopig [fol. 1992] de bark Arend voor Ternate bestemmen om een gedeelte van de textiel en de contanten mee te nemen en in Semarang de verkozen gouverneur Munnik op te halen. Maar toen enige dagen daarna de Vlissingen uit Sumatra's Westkust terugkwam, is die daarvoor gebruikt en ook om de overige contanten, goederen en genoemde manschappen te vervoeren. De bark de Arend is toen rechtstreeks naar Ternate gestuurd om vervolgens Henrik Breton naar Ambon te brengen en vandaar de afgetreden gouverneur Willem Fockens naar Batavia mee te nemen, als intussen de schepen uit Ambon reeds naar Batavia zouden zijn vertrokken.

MAKASSAR

De sloep Verloren Zoon en op 19 februari 1767 de Rotterdam zijn naar Makassar vertrokken met de benoemde gouverneur David Boelen, secunde Bernardus van Pleuren, een luitenant, twee vaandrags en de hierboven genoemde 100 gewone militairen. [fol. 1993] De lading had een waarde van f 74.303, waaronder f 30.000 aan nieuw Nederlands payment. De Rotterdam kwam op 8 maart behouden in Makassar aan. Op 7 mei kwam de sloep de Goede Trouw uit Bima te Batavia aan.)

Met den gevlugt gewesene koning van Goah, die zig niet, zoals men sustineerde na de Engelschen te Bancahoeloe begeeven, maar na het schijnt met swerven om den Oost over en weder opgehouden heeft en eyndelijk aldaar met een vaartuig incognito ook aangekomen is met intentie om zijn moeder mede te voeren. Dog ondekt wezende, ter ordre van de gouverneur Sinkelaar en Boelen, nevens den secunde Van Pleuren, in versekering genomen en dus herwaards gezonden is. Wij hebben hem terstond na zijn aankomst boven de poort aan de hoofdwagt doen secureeren en zullen hem daar laten verblijven tot tijd en wijle wij ten sijnen opsigte nader onderrigt zijn, blijkende uit de nevens een apart briefje van den 28 maart ontfangen bijlagen dat de Makassaren, in stede van dezen hunnen koning, nog geen ander verkosen, maar beloofd hadden eerstdaags daartoe te zullen overgaan.

Fol. 1993r-1994r.

BANDJARMASIN

(Op 9 maart 1767 vertrok de Oranjeboom met een geheime brief van 6 maart en acht militairen naar Bandjarmasin. De lading bestond uit 18.000 Spaanse realen, die bestemd waren voor de inkoop van peper, en enige benodigdheden samen t.w.v. f 58.526. De inlanders verklaarden dat er een rijke peperoogst zou zijn. De sultan is in een brief onderhouden over zijn gezochte bezwaren tegen het doorzoeken van zijn vaartuigen, zowel als over de gewelddadige bezetting van Compagnies logie in oktober 1766 door wel 600 van zijn volgelingen. Er is hem bericht dat, als hij niet wil afwachten, de Compagnie wraak zal nemen door het belemmeren van de vaart van China, Java en Batavia naar Bandjarmasin. [fol. 1995] Het doorzoeken van vaartuigen, zelfs die van hemzelf, moet zonder belemmering kunnen geschieden. Er is van de sultan geëist dat hij door een speciaal gezantschap een schriftelijk excuus voor het bezetten van de logie zal aanbieden en dat hij zijn onderdanen in het openbaar verbiedt om Compagnies dienaren persoonlijk of hun goederen schade te berokkenen. Hij mag slechts 2 à 3 ongewapende afgezanten naar de logie zenden. Het bestuur moet de uitslag hiervan afwachten en intussen goed de wacht houden. Wanneer de sultan